

Special Item *Lijfrentes*

Er zijn het afgelopen jaar veel ontwikkelingen geweest op de lijfrentemarkt. Zo is het provisieverbod van kracht geworden per 1 januari van dit jaar en dienen de tarieven sekseneutraal te zijn. Ook het komende jaar staat er weer veel te gebeuren. Op Prinsjesdag heeft het kabinet wederom nieuwe maatregelen getroffen die invloed zullen hebben op de levenmarkt. De twee belangrijkste maatregelen die betrekking hebben op de lijfrentes zijn de beëindiging van fiscale facilitering voor nieuwe stamrechten en de fiscale stimulering voor de vrijval van stamrechten. In dit Special Item over lijfrente opbouw- en lijfrente uitkeringsproducten komen de gevolgen van deze ontwikkelingen nader aan bod. Verder kijken we ook naar de prijsontwikkelingen en de marktcijfers van 2012. Maar we beginnen uiteraard met de MoneyView ProductRating.

ProductRating *Koopsommen*

Ten behoeve van de ProductRating Prijs zijn 20 koopsomproducten onderzocht, waarvan 13 bankspaarproducten en 7 verzekeringsproducten. Hierbij zijn 17 klantprofielen doorgerekend en geanalyseerd. De uitgangspunten van de profielen variëren in leeftijd, duur en de hoogte van de storting. De prijsanalyse is gebaseerd op drie peildata, te weten 1 oktober 2013, 15 oktober 2013 en 1 november 2013.

Ten behoeve van de ProductRating Flexibiliteit zijn 34 koopsomproducten onderzocht, waarvan 26 bankspaarproducten en 8 traditionele verzekeringsproducten. De gouden handdruk en uitgestelde lijfrente opbouwproducten zijn niet meegenomen in dit onderzoek. De producten zijn beoordeeld op basis van 20 kenmerken.

5-STERRENPRODUCTEN **PRIJS**

- **ASR Bank** ASR lijfrente spaarrekening
- **SNS REAAL Groep** BLG/SNS Bank/REAAL Bancaire Diensten/RegioBank

5-STERRENPRODUCTEN **FLEXIBILITEIT**

- **Allianz** Allianz Plus Lijfrenterekening
- **Delta Lloyd Bank** Lijfrente Groeirekening
- **Interpolis** KoopsommenVerzekering

De producten van de SNS REAAL Groep, bestaande uit BLG Aanvullend Pensioen, SNS Lijfrente Deposito, REAAL Bancaire Diensten LijfrenteOpbouwRekening en RegioBank Lijfrente Opbouwrekening, kennen alle hetzelfde tarief en waren daarmee allemaal goed voor een vijfsterrennotering op Prijs. Daarnaast heeft ook ASR Bank vijf sterren behaald op Prijs.

In de ProductRating Prijs zijn alleen bankspaarproducten meegenomen waarbij het mogelijk is te sparen tegen een vaste rente. Nagenoeg alle bankspaaeraanbieders kennen een samengestelde interestvergoeding, waarbij zowel over de hoofdsom als over de rentebeschrivingen dezelfde rente wordt vergoed. Legal & General, ING en Rabobank kennen daarentegen een afwijkende methode. Bij deze aanbieders worden de jaarlijkse rentebeschrivingen steeds opgerent tegen de nieuwe vaste rente, die geldt op het moment van de rentebeschriving. Hierbij staat dus niet vast hoe hoog de rentetarieven zullen zijn over de rentebeschrivingen. Bij de bepaling van de ProductRating Prijs zijn deze producten niet meegenomen, omdat het opgebouwde kapitaal niet is gegarandeerd. Hierbij dient te worden opgemerkt dat Legal & General AanvullendPensioen Sparen op nagenoeg elke looptijd de hoogste rente biedt.

Het is opmerkelijk dat alle bancaire producten voor alle 17 normeringen gemiddeld beter presteren dan de verzekeringsvarianten. De ABN AMRO Koopsom Garantie Polis is het enige verzekeringsproduct dat op basis van prijs nog enigszins kan concurreren met de bancaire varianten. Voor sommige verzekeraars geldt voor de korte duren zelfs dat er uiteindelijk minder wordt opgebouwd dan er op ingangsdatum is gestort.

Ten behoeve van de ProductRating Flexibiliteit zijn alleen kenmerken meegenomen die zowel voor verzekerings- als voor bankspaarproducten gelden, met uitzondering van het kenmerk 'Gemengde verzekering' (een gemengde verzekering keert zowel uit bij overlijden als bij overleven). Dit kenmerk wordt door de markt als erg belangrijk ervaren en is derhalve wel meegenomen in de beoordeling. Het opnemen van dit kenmerk heeft echter geen gevolgen voor de samenstelling van de vijfsterrenproducten op Flexibiliteit. De vijfsterrenproducten onderscheiden zich met name op de geboden mogelijkheden te switchen naar beleggen, de betalingsmogelijkheden, afkoopmogelijkheden en de flexibele leeftijds grenzen.

Wilt u elke twee weken op de hoogte zijn van de tarieven van koopsommen en direct ingaande lijfrentes? Surf naar www.web-wijzers.nl en neem een abonnement op de **LijfrenteWijzer** of **KoopsomWijzer**.

Wilt u de **ProductRating 'Flexibiliteit'** zelf genereren en nagaan welke ProductRating uw product heeft? Dat kan met de **MoneyView ProductManager**. Neem contact op met MoneyView voor meer informatie over abonnementen of een gratis demoversie.

Heeft uw product een 5-sterren ProductRating? Gefeliciteerd! Wilt u met het **ProductRating-logo** naar buiten treden in advertenties, op websites of andere uitingen? Neem contact op met MoneyView en vraag naar de voorwaarden.

MoneyView

Contactgegevens:
020 - 626 85 85 of
specialitem@moneyview.nl

ProductRating **Direct Ingaande Lijfrentes**

Ten behoeve van de ProductRating Prijs zijn bij de DILLEN 24 producten onderzocht, waarvan 13 verzekeringsproducten en 11 bankspaarproducten. Hierbij zijn 15 klantprofielen doorgerekend. De prijsanalyse is gebaseerd op drie peildata, te weten 1 oktober 2013, 15 oktober 2013 en 1 november 2013. Ten behoeve van de ProductRating Flexibiliteit zijn 27 producten onderzocht, waarvan 15 verzekeringsproducten en 12 bankspaarproducten. De producten zijn onderzocht op basis van 23 kenmerken.

5-STERRENPRODUCTEN **PRIJS**

- **SNS REAAL Groep** BLG/SNS Bank/REAAL Bancaire Diensten/RegioBank
- **Centraal Beheer Achmea** Extra Pensioen Inkomen

5-STERRENPRODUCTEN **FLEXIBILITEIT**

- **Conservatrix** De Direct Ingaande Lijfrenteverzekering
- **Erasmus Leven** Lijfrente Inkomens Plan

De producten van de SNS REAAL Groep, bestaande uit BLG Aanvullend Pensioen Uitkeringsrekening, SNS Lijfrentenieren, REAAL Bancaire Diensten Lijfrente Uitkerings Rekening en RegioBank Lijfrentenieren, kennen alle hetzelfde tarief en waren daarmee allemaal goed voor een vijfsterrennotering op Prijs. Daarnaast heeft ook Centraal Beheer Achmea vijf sterren behaald op Prijs.

Bij de ProductRating Prijs zijn direct ingaande lijfrenteverzekeringen op zowel één als twee levens vergeleken met bancaire direct ingaande lijfrentes. Bij een verzekering op één leven vervalt de waarde bij overlijden van de verzekerde aan de verzekeraar. Bij de berekeningen op twee levens is bij de verzekeringen uitgegaan van 70% overgang op de langstlevende. Bij bancaire lijfrentes vervalt het resterende tegoed na overlijden van de rekeninghouder altijd aan de nabestaanden.

Ook bij de DILLEN kennen de bankspaar aanbieders gemiddeld hogere uitkeringen dan de verzekeraars. Ondanks het feit dat verzekeringen met 70% overgang op de medeverzekerde in geval van overlijden van de hoofdverzekerde minder uitkeren dan bij

een bancaire lijfrente, is er geen enkel verzekeringsproduct op twee levens dat een hogere uitkering kent dan de bankspaarproducten. Er zijn echter wel verzekeraars die een hogere uitkering bieden op één leven dan bankspaar aanbieders. Hierover meer in het hoofdstuk "Prijsverschillen Uitgelicht".

Op Flexibiliteit winnen de verzekeringen het nog steeds van de bankspaarproducten. Er is alleen gekeken naar kenmerken die zowel voor verzekeringen als voor bankspaarproducten van toepassing zijn, met uitzondering van de mogelijkheid van een verzekering op twee levens. Dit kenmerk wordt door de markt als erg belangrijk ervaren en is derhalve wel meegenomen. Het opnemen van dit kenmerk heeft echter geen gevolgen voor de samenstelling van de vijfsterrenproducten op Flexibiliteit. De vijfsterrenproducten onderscheiden zich met name op de aanwezigheid van een speciaal tarief voor 'eigen geld' (kapitaal opgebouwd bij dezelfde maatschappij), het inbrengen van nieuw kapitaal en diverse leeftijdsgrenzen.

Productaanbod

Op de markt van traditionele koopsomverzekeringen zijn nog acht verzekeraars actief, drie minder dan in november 2012 toen het laatste Special Item over lijfrentes verscheen. Nationale-Nederlanden heeft drie varianten van de markt gehaald, te weten het Betaalbaar Aanvullend Pensioen, de EurokoopsomRekening en het Flexiplan. Daarnaast zijn Robein en SNS Bank gestopt met respectievelijk de Koopsom Garant Polis en de KoopsomPolis. Ook heeft Erasmus aangekondigd per 1 november te stoppen met het aanbieden van het Lijfrente Opname Plan. Dit product kende zowel een opbouw- als een uitkeringsvariant en is daarom ook verdwenen van de direct ingaande lijfrentemarkt. Erasmus biedt nog wel de traditionele koopsomverzekering Garantie Plan Koopsom aan.

Het aantal aanbieders van bankspaarproducten is wel toegenomen, ondanks het terugtreden van Friesland Bank: BLG Wonen en Centraal Beheer Achmea introduceerden nieuwe producten. Ook is Legal & General, met de hulp van Van Lanschot Bankiers, op de bankspaarmarkt toegetreten. Naast Friesland Bank heeft overigens ook OHRA Bank een bankspaarproduct van de markt gehaald (de Pensioenrekening).

Het aantal aanbieders van traditionele DILLEN is eveneens afgenomen ten opzichte van een jaar geleden. Naast het hiervoor genoemde Lijfrente Opname Plan van Erasmus zijn de twee DIL-varianten 'Basis' en 'Op Maat' van Nationale-Nederlanden opgegaan in de Nationale-Nederlanden Direct Ingaande Lijfrente. Het aantal aanbieders van bankspaarproducten is dit jaar toegenomen na de introductie van een uitkerende lijfrenterekening door Centraal Beheer Achmea en BLG Wonen. Daarnaast heeft ASR Bank op 4 november 2013 een bankspaarproduct geïntroduceerd. Dit product kon niet meer worden meegenomen in dit Special Item, omdat de introductie ervan pas na de peildatum bekend werd.

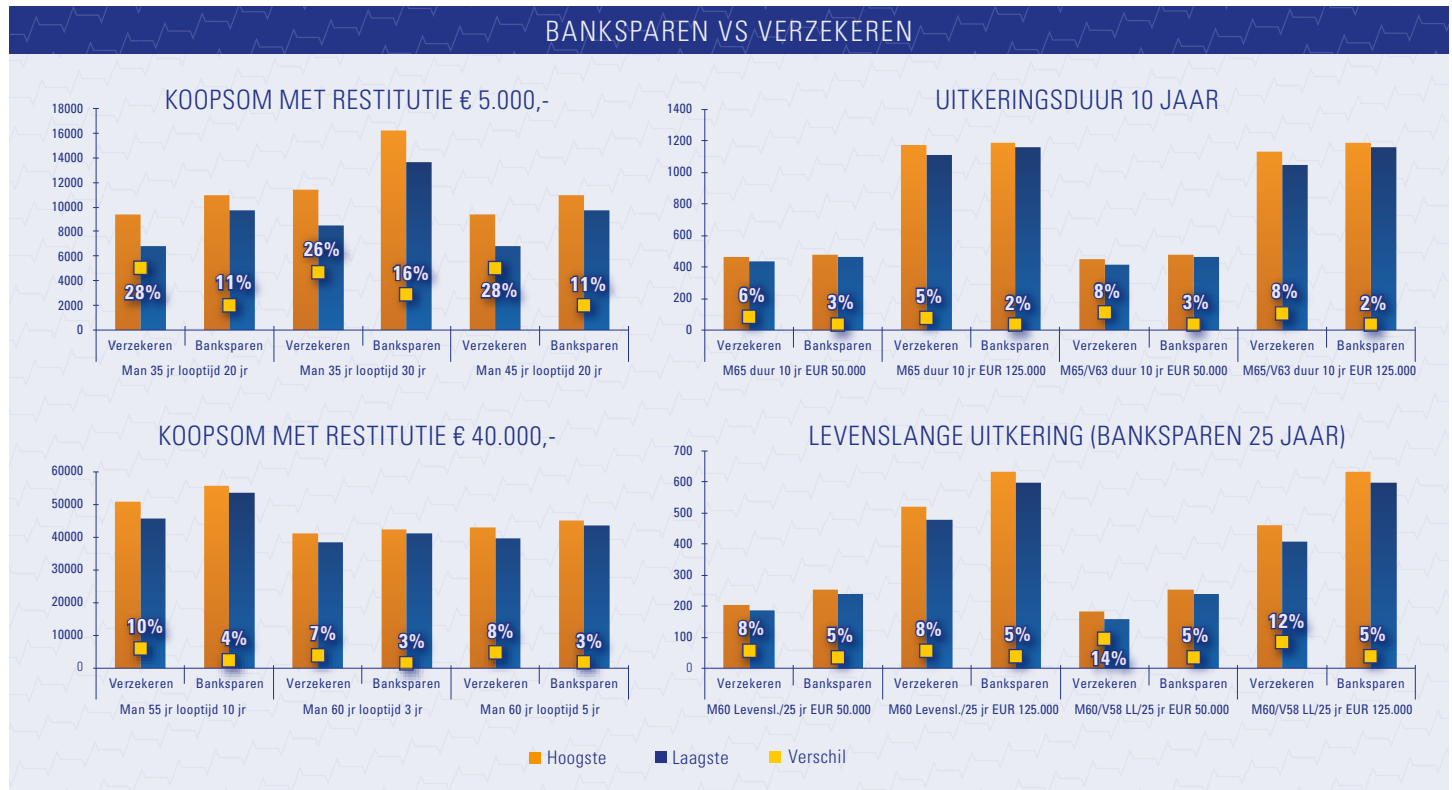
Marktcijfers

Volgens de cijfers van het Centrum voor de Verzekeringsstatistiek (CVS) is er in 2012 € 538 miljoen ingelegd in traditionele koopsomverzekeringen, wat een daling is van € 168 miljoen ten opzichte van 2011 (€ 706 miljoen). Daarnaast bedragen de productie-cijfers van verzekeringen tegen periodieke premiebetalingen (inclusief de hoog/laag variant) en verzekeringen in beleggingseenheden in 2012 € 120 miljoen. Het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) publiceert de cijfers van de ingelegde bedragen op bankspaarrekeningen. Uit deze cijfers blijkt dat het saldo op bankspaarrekeningen voor pensioenopbouw per 31 december 2012 met € 2,14 miljard is toegenomen ten opzichte van ultimo 2011 naar een totaal van € 6,1 miljard. Dit is echter een geaggregeerd cijfer voor pensioenopbouw. In deze cijfers zitten zowel sparen (variabele en vaste rente) als beleggen en zowel periodieke als eenmalig ingelegde bedragen in 2012. Uit deze cijfers kan worden geconcludeerd dat het marktaandeel van bankspaarproducten voor pensioenopbouw elk jaar groter wordt ten koste van dat van verzekeringsproducten. Vertaald naar marktaandeel komt dat van banksparen voor pensioenopbouw daarmee op 75% en dat van verzekeren voor pensioenopbouw op 25%.

In 2012 is er volgens het CVS voor € 1,72 miljard in direct ingaande lijfrenteverzekeringen gestort. De markt van direct ingaande lijfrenteverzekeringen is hiermee gekrompen ten opzichte van het voorgaande jaar (€ 2,10 miljard), maar is wel nog steeds groter dan die van de uitkerende lijfrenterekeningen. Volgens de cijfers van het CBS is in 2012 namelijk € 1,06 miljard in direct ingaande lijfrenterekeningen gestort. Het marktaandeel in 2012 van banksparen komt hiermee op 38%, tegen 62% voor de verzekeringsvariant.

Prijverschillen *Uitgelicht*

Uit de ProductRating Prijs bleek reeds dat lijfrentespaarrekeningen op basis van deposito's hogere eindkapitalen bieden dan traditionele koopsomverzekeringen en dat de uitkeringen van direct ingaande lijfrenterekeningen vaak hoger zijn dan die van direct ingaande lijfrenteverzekeringen. Om de omvang van deze verschillen inzichtelijk te maken zijn de eindkapitalen en uitkeringen van bancaire lijfrenteproducten afgezet tegen de eindkapitalen en uitkeringen van lijfrenteverzekeringen. Daarnaast is per productsoort gekeken naar de spread tussen het product met het laagste en het hoogste eindkapitaal (peildatum 1 november 2013).

Uit de grafieken blijkt duidelijk dat de verschillen tussen het laagste en het hoogste eindkapitaal bij de verzekeringsproducten veel groter zijn dan bij de bankspaarproducten. Over het algemeen geldt dat de bankspaarproducten altijd de hoogste eindkapitalen kennen. Als naar de spread in het algemeen wordt gekeken, dan ontvangt de klant in het meest extreme geval 48% minder bij het verzekeringsproduct met de laagste eindwaarde dan bij de lijfrentespaarrekening met de hoogste eindwaarde. Dit is overigens wel een afname ten opzichte van vorig jaar. Toen was het verschil maar liefst 57%.

De verschillen tussen de hoogste en laagste uitkering zijn in de uitkeringsfase aanzienlijk kleiner dan in de opbouwfase. Toch is ook hier duidelijk dat de spread in geval van levenslange uitkeringen bij de verzekeringsproducten groter is dan bij de bancaire variant. Ook nemen de verschillen toe naarmate de looptijd van de uitkering langer is, tot een verschil van 14% bij een levenslange uitkering bij een verzekering op twee levens.

Bij de vergelijking tussen direct ingaande lijfrenteverzekeringen en bancaire lijfrenterekeningen zijn de verschillen het grootst bij de verzekeringsproducten 'op twee levens'.

Ook hier geldt dat het bankspaarproduct met de laagste uitkering nog altijd een hogere uitkering kent dan het verzekeringsproduct met de hoogste uitkering, ondanks het feit dat er bij de verzekering op twee levens is uitgegaan van 'slechts' 70% overgang op de medeverzekerde en er bij banksparen 100% overgaat op de nabestaanden. Als naar de spread in het algemeen wordt gekeken, dan is in het meest extreme geval de uitkering bij het verzekeringsproduct met de laagste uitkering 37% lager dan de uitkering bij de lijfrentespaarrekening met de hoogste uitkering.

Niet alle verzekeraars keren echter minder uit dan de banksparaanbieders. In het geval van een 65-jarige die zijn opgebouwde lijfrentekapitaal in 10 jaar laat uitkeren, krijgt men bij verzekeraar Interpolis meer dan bij de banksparaanbieder met de laagste uitkering. Ook Aegon en Centraal Beheer Achmea kunnen goed concurreren met de laagste uitkeringen van de banksparaanbieders. Maar de hoogste uitkeringen van de SNS REAAL Groep zijn vooralsnog voor alle verzekeraars een brug te ver.

Trends & Ontwikkelingen *Toegelicht*

Het kabinet en de gelegenheidscoalitie van D'66, ChristenUnie en SGP presenteerden half oktober 2013 een akkoord over de begroting van volgend jaar. De plannen van het kabinet om sparen met een gouden handdruk te beperken zijn verder aangepast. Eerder is al besloten dat het stamrecht vanaf 1 januari 2014 geheel komt te vervallen. Dat betekent dat een ontvangen ontslagvergoeding vanaf 1 januari 2014 verplicht direct en in het geheel uitgekeerd moet worden. Ook de belasting moet direct en volledig afgedragen worden. Een werknemer kan de uitkering van een gouden handdruk

duis niet meer uitstellen. De Tweede Kamer heeft echter om een overgangsregeling gevraagd voor mensen die vóór 1 januari 2014 het ontslag aangezegd krijgen, maar voor wie de ontslagdatum nog niet bekend is, bijvoorbeeld in verband met een op handen zijnde reorganisatie. De minister van Financiën is hier op 4 november 2013 aan tegemoet gekomen. De betreffende groep krijgt van de minister nog tot 1 juli 2014 de mogelijkheid de ontslagvergoeding in een stamrecht te storten.

>> Lees verder op p4

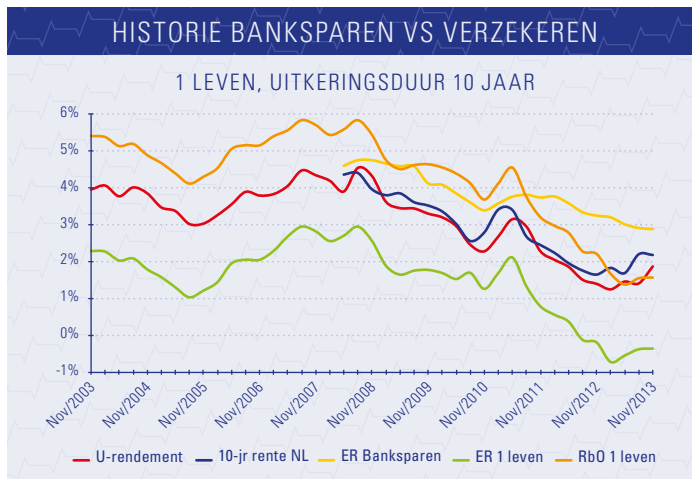
Daarnaast heeft het kabinet een tijdelijke 80%-regeling geïntroduceerd die vanaf 1 januari 2014 van kracht zou zijn geworden. De stamrechtuitkering wordt met deze regeling niet volledig, maar voor slechts 80% betrokken in de inkomstenbelasting. De belastingplichtige krijgt dus een korting van 20% binnen de betreffende schijf. Afgelopen maand is besloten de termijn van 1 januari 2014 te wijzigen. De stamrechten die in 2014 tot uitkering komen en gebruik willen maken van de 80%-regeling, moeten vóór 15 november 2013 gestort zijn om nog in aanmerking te komen voor de belastingkorting. Om te voorkomen dat werknemers en werkgevers erop aansturen dat zij nog in 2013 op het allerlaatste moment een ontslagvergoeding overeenkomen, heeft staatssecretaris van Financiën Frans Weekers de termijn verkort. Over twee weken stemt de Kamer over de inkomstenkant van deze begroting.

AOW

Het kabinet heeft, zoals al langer bekend, besloten de AOW-leeftijd in stapjes te verhogen naar 67 jaar en daarna te koppelen aan de levensverwachting. Dit heeft ook consequenties voor de maximale lijfrenteaftrek. Elk jaar mag slechts een bepaald percentage van de premiegrondslag in aftrek worden gebracht. Momenteel is dat 17%, maar vanwege de verhoging van de pensioenleeftijd zal dit percentage worden verlaagd. Ook de factor A om de ruimte voor premieaftrek te berekenen, wordt als gevolg van dit besluit verlaagd.

Prijzontwikkeling

Om de historische prijsontwikkelingen van direct ingaande lijfrenteverzekeringen en direct ingaande lijfrenterekeningen inzichtelijk te maken zijn de uitkeringen van direct ingaande lijfrentes met een duur van 10 jaar afgezet tegen een maatstaf. De verzekeringsproducten zijn hierbij afgezet tegen het U-rendement en de bankspaarproducten zijn afgezet tegen de 10-jaars marktrente (jongste tienjarige Nederlandse staatsleningen, bron: DNB). Bij de verzekeringsvariant is alleen gekeken naar verzekeringen op één leven.

MoneyView berekent aan de hand van de uitkeringen van direct ingaande lijfrenteverzekeringen het effectief rendement (ER), waarbij rekening is gehouden met de sterftekans gedurende de looptijd van de verzekering, en het rendement bij overleven (RbO), waarbij wordt berekend hoe hoog het behaalde rendement is als de verzekerde nog in leven is op de einddatum. De dalende trend sinds 2002 is duidelijk zichtbaar. In 2006 en 2008 vond een opleving plaats en ook in 2011 is er een piek zichtbaar. Halverwege het jaar 2013 is een historisch dieptepunt bereikt, maar intussen krabbelt de rente weer wat op. De berekende effectieve rendementen van direct ingaande lijfrenteverzekeringen volgen heel duidelijk het verloop van het U-rendement, met uitzondering van augustus 2010 en de laatste maanden van 2013. Opvallend is de hoogte van het negatieve effectief rendement vanaf 1 augustus 2012. Vanaf deze datum is het gemiddelde effectief rendement niet hoger geweest dan 0%, met een dieptepunt van -0,72% in februari 2013. Ten aanzien van het rendement bij overleven is over heel 2013 een daling te constateren van 0,64% ten opzichte van november 2012. Gemiddeld was het effectief rendement van de direct ingaande lijfrenterekeningen op 1 november 2012 3,25%. Nu bedraagt deze 2,88%, een daling van 0,37%.

Weet waar u staat met uw Lijfrente

Met de MoneyView ProductManager bepaalt u moeiteloos uw marktpositie

KLIK HIER VOOR MEER INFORMATIE

MoneyView

Special Item *Agenda*

DECEMBER: **ZORGVERZEKERINGEN**

JANUARI: **OVERLIJDENS- en RISICOVERZEKERINGEN**

>> Klik hier voor de kenmerken en voorwaarden van de MoneyView ProductRating ORV 2014

Wilt u elke twee weken op de hoogte zijn van de tarieven van koopsommen en direct ingaande lijfrentes? Surf naar www.web-wijzers.nl en neem een abonnement op de **LijfrenteWijzer** of **KoopsomWijzer**.

Wilt u de **ProductRating 'Flexibiliteit'** zelf genereren en nagaan welke ProductRating uw product heeft? Dat kan met de **MoneyView ProductManager**. Neem contact op met MoneyView voor meer informatie over abonnementen of een gratis demoversie.

Heeft uw product een 5-sterren ProductRating? Gefeliciteerd! Wilt u met het **ProductRating-logo** naar buiten treden in advertenties, op websites of andere uitingen? Neem contact op met MoneyView en vraag naar de voorwaarden.

MoneyView

Contactgegevens:
020 - 626 85 85 of
specialitem@moneyview.nl